Lietas Nr. C04223010
Lietas arhīva Nr. SKC-2071-15

LĒMUMS

Rīgā 2015.gada 20.februārī.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments šādā sastāvā:
tiesnese referente Ļ. Kušnire
tiesnese A. Briede
tiesnesis V. Maksimovs

rakstveida procesā izskatīja /pers. A/ blakus sūdzību par Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas tiesneses 2014.gada 4.decembra lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas.

Augstākās tiesas Civillietu departaments

k o n s t a t ē j a

[1] Ar Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2014.gada 6.oktobra spriedumu apmierināta AS „Danske Bank" prasība pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Tiesa piedzinusi no /pers. A/ par labu AS „Danske Bank" parāda pamatsummu 300 000 EUR, procentus par aizdevuma lietošanu laikā no 2008.gada 17.decembra līdz 2009.gada 31.martam 4 040,24 EUR, līgumsodu 30 000 EUR un tiesas izdevumus 2 415,45 EUR.

Tiesa noteikusi AS „Danske bank" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no parāda pamatsummas 300 000 EUR.

[2] Kasācijas sūdzību par minēto spriedumu iesniedzis /pers. A/.

Kasācijas sūdzībā ietverts lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, norādot, ka prasītājam nav pastāvīgas darba vietas, nav nekustamo īpašumu, kurus pārdodot būtu iespējams tikt pie naudas līdzekļiem, un viņš ir daudzbērnu ģimenes apgādnieks.

[3] Ar Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas tiesneses 2014.gada 4.decembra lēmumu noraidīts /pers. A/ lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas.

Tiesnese, atsaucoties uz Civilprocesa likuma 458.panta pirmo un ceturto daļu, norādījusi, ka pamats fiziskās personas pilnīgai vai daļējai atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tās mantiskais stāvoklis, turklāt personai ir jāiesniedz pierādījumi, kas apliecina apgalvojumus par mantisko stāvokli. Apstāklis, ka personai ir neregulāri ienākumi pats par sevi neliecina par ienākumu apjomu. Tāpat arī personas apgādājamo skaits nevar būt par pamatu, lai piešķirtu tai atvieglojumus.

/pers. A/ nav iesniedzis pierādījumus par savu ienākumu apjomu, kā arī lietā nav ziņu, ka prasītājam būtu piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas personas statuss. Pie šādiem apstākļiem nav pamata uzskatīt, ka /pers. A/ mantiskais stāvoklis neļauj viņam nomaksāt drošības naudu likumā noteiktajā apmērā.

[4] Blakus sūdzību par minēto lēmumu iesniedzis /pers. A/, lūgdams Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas tiesneses 2014.gada 4.decembra lēmumu atcelt un jautājumu nodot jaunai izskatīšanai.

Blakus sūdzībā norādīts, ka tiesnese nav pietiekami rūpīgi izvērtējusi lūgumā minētos apstākļus. Prasītājam nav pastāvīgas darba vietas un nav nekustamo īpašumu. Tas pietiekami pārliecinoši pierāda, ka /pers. A/ ienākumu konkrētajā laika posmā nav.

Tāpat blakus sūdzības iesniedzējs vērš uzmanību uz apstākli, ka, norādot uz apgādājamo skaitu, tas nav minēts kā patstāvīgs pamats atbrīvošanai no drošības naudas samaksas, bet gan kā papildus apstāklis, kas ņemams vērā, vērtējot mantisko stāvokli.

[5] Pārbaudījis lietas materiālus un apsvēris blakus sūdzībā norādītos argumentus, Civillietu departaments atzīst, ka pārsūdzētais lēmums atstājams negrozīts, bet blakus sūdzība noraidāma.

[6] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta pirmo daļu, iesniedzot kasācijas sūdzību, iemaksājama drošības nauda 284,57 EUR. Savukārt šā panta ceturtā daļa noteic, ka drošības nauda nav jāmaksā personām, kuras saskaņā ar likumu vai tiesas vai tiesneša lēmumu ir atbrīvotas no valsts nodevas. Tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Civillietu departaments par pamatotiem atzīst apelācijas instances tiesas tiesneses secinājumus, ka lietā nav iesniegti pierādījumi, kas liecinātu par /pers. A/ slikto mantisko stāvokli.

Pienākums prasītājam iesniegt pierādījumus par savu mantisko stāvokli izriet no Civilprocesa likuma 458.panta ceturtās daļas, jo, kā tas atzīts tiesību doktrīnā un nostiprinājies judikatūrā, „Ja personas (..) mantiskais stāvoklis ir tāds, ka nav iespējams samaksāt drošības naudu, tad personai ir dota iespēja lūgt atbrīvot viņu pilnīgi vai daļēji no drošības naudas samaksas. Turklāt šādam lūgumam ir jāpievieno pierādījumi, kas apliecina personas apgalvojumus par viņas mantisko stāvokli (*sk. Civilprocesa likuma komentāri. II daļa, sagatavojis autoru kolektīvas prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Tiesu namu aģentūra, 2012., 790. - 791.lpp., Civillietu departamenta 2014.gada 14.janvāra lēmums lietā Nr.SKC -1271/2014, Civillietu departamenta 2014.gada 16.aprīļa lēmums lietā Nr.SKC -2199/2014.).*

Tādējādi Civilprocesa likums neuzliek pienākumu tiesai pēc savas iniciatīvas veikt puses materiālā stāvokļa pārbaudi, bet gan nosaka, ka tiesa šajā

jautājumā vadās pēc tiem pierādījumiem, kuri pievienoti lietas materiāliem.

Pierādījumi par prasītāja mantisko stāvokli, kas liedz viņam samaksāt drošības naudu, lietas materiālos nav atrodami.

Lietas materiāliem nesaturot informāciju par /pers. A/ nespēju nomaksāt drošības naudu likumā noteiktajā apmērā, Civillietu departamenta ieskatā, apelācijas instances tiesas tiesnese pamatoti pieņēmusi lēmumu par lūguma noraidīšanu.

Līdz ar to Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas tiesneses 2014.gada 4.decembra lēmums ir likumīgs un pamatots, bet iesniegtā blakus sūdzība - noraidāma.

[7] Tā kā apstrīdētajā lēmumā noteiktais termiņš ir izbeidzies, Civillietu departaments nosaka jaunu termiņu drošības naudas 284,57 EUR samaksai un samaksu apliecinoša dokumenta iesniegšanai apelācijas instances tiesā līdz 2015.gada 20.martam.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 1.punktu Augstākās tiesas Civillietu departaments

n o l ē m a

Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas tiesneses 2014.gada 4.decembra lēmumu atstāt negrozītu, bet /pers. A/ blakus sūdzību noraidīt.

Noteikt /pers. A/ termiņu dokumenta, kas apliecina drošības naudas 284,57 EUR iemaksu Augstākās tiesas depozītu kontā Nr. LV83TREL8280010000000, iesniegšanai Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā līdz 2015.gada 20.martam.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese	Ļ. Kušnire
Tiesnese	A. Briede
Tiesnesis	V. Maksimovs